

CHỦ ĐỀ 7: ÔN TẬP VĂN BẢN NGHỊ LUẬN, VĂN BẢN THÔNG TIN**MÔN: NGỮ VĂN – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG - LỚP 6****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****A. Lý thuyết****1. Lý thuyết văn bản nghị luận, văn bản thông tin**

Yếu tố	Văn bản nghị luận	Văn bản thông tin
Khái niệm	Là loại văn bản chủ yếu dùng để thuyết phục người đọc (người nghe) về một vấn đề	Là văn bản chủ yếu dùng để cung cấp thông tin về các hiện tượng tự nhiên, thuật lại các sự kiện, giới thiệu các danh lam thắng cảnh, hướng dẫn các quy trình thực hiện một công việc nào đó.
Đặc điểm	Người nói, người viết nêu lên được ý kiến (quan điểm), của mình, sau đó dùng lí lẽ và các bằng chứng cụ thể làm sáng tỏ ý kiến ấy	Thường có các yếu tố: nhan đề (một số văn bản có sa-pô dưới nhan đề), đề mục (tên gọi của các phần), đoạn văn, tranh ảnh

2. Khái quát nội dung chính các văn bản

Văn bản	Tác giả	Xuất xứ	Nội dung chính	Giá trị nghệ thuật
<i>Ai ơi mông 9 tháng 4</i>	Anh Thu	Báo điện tử Hà Nội mới, 2004	Ai ơi mông 9 tháng 4 là văn bản thuyết minh về Hội Gióng. Người viết cung cấp những thông tin như thời gian, địa điểm, ý nghĩa và đặc biệt là các nghi thức độc đáo.	Số liệu chính xác, lời văn chân thực, cô đọng.
<i>Xem người ta kia!</i>	Lạc Thanh	Trích từ Tạp chí sông Lam, số 8/2020	<i>Xem người ta kia!</i> bàn luận về mối quan hệ giữa cá nhân và cộng đồng. Con người luôn muốn người thân quanh mình được thành công, tài giỏi,... như những nhân vật xuất chúng trong cuộc sống. Tuy nhiên, việc đi làm cho giống người khác sẽ đánh mất bản thân mỗi người. Vì vậy chúng ta nên hòa nhập chứ không nên hòa tan.	Lập luận chặt chẽ, lí lẽ và dẫn chứng xác đáng cùng cách trao đổi vấn đề mở, hướng tới đối thoại với người đọc.

<i>Trái Đất – cái nôi của sự sống</i>	Hồ Thanh Trang	Trích từ Báo điện tử Đất Việt - Diễn đàn của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam, 9/2020	Trái Đất với "vị thần hộ mệnh" nước là hành tinh mang sự sống của muôn loài. Tuy nhiên con người đang dần phá hoại Trái Đất, khiến nó bị tổn hại nhiều. Điều này là nguy cơ lớn đối với muôn loài và chính con người.	Văn bản đa phương tiện luận điểm rõ ràng, số liệu xác thực, hình ảnh hấp dẫn
<i>Các loài chung sống với nhau như thế nào?</i>	Ngọc Phú	Trích từ Báo điện tử Đất Việt - Diễn đàn của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam, 9/2020	Văn bản nêu lên sự đa dạng của sinh vật cũng như cách các loài chung sống với nhau. Đồng thời nhắc đến con người với tư cách chủ thể tác động tới tự nhiên.	Văn bản đa phương tiện, kết cấu đầu cuối tương ứng, đặt vấn đề trong tương quan với bộ phim Vua sư tử

B. Bài tập

I. Trắc nghiệm

Câu 1: Ai ơi mông 9 tháng 4 là vnaw bản thuộc thể loại gì?

- A. Truyện ngắn
- B. Tiểu thuyết
- C. Văn bản nghị luận
- D. Văn bản thông tin

Câu 2: Văn bản *Xem người ta kia!* khẳng định câu nói: “Xem người ta kia!” là câu nói của ai?

- A. Người ông
- B. Người bà
- C. Người mẹ
- D. Người cha

Câu 3: *Trái Đất – cái nôi của sự sống* thuộc thể loại nào?

- A. Văn bản nghị luận
- B. Văn bản thông tin
- C. Tiểu thuyết
- D. Truyện ngắn

Câu 4: Ai là tác giả của văn bản *Các loài sống chung với nhau như thế nào?*

- A. Hà My
- B. Ngọc Phú
- C. Thái Bá Dũng
- D. Văn Quang, Văn Tuyên

Câu 5: Văn bản *Các loài chung sống với nhau như thế nào?* đã nêu lên những thông tin về lĩnh vực gì?

- A. Khoa học, sinh học
- B. Lịch sử, địa lý
- C. Văn học, lịch sử
- D. Lịch sử, hóa học

II. Tự luận

Câu 1: Đọc văn bản *Ai ơi mừng 9 tháng 4*, hãy tóm tắt tiến trình diễn ra hội Gióng bằng một bảng với các nội dung: thứ tự, thời gian, không gian, sự kiện, người tham gia

STT	Thời gian	Không gian	Sự kiện	Người tham gia
1				
2				
3				
4				
5				

6				
7				

Câu 2: Qua văn bản *Ai ơi mùng 9 tháng 4*, lễ hội Gióng có ý nghĩa, giá trị gì?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 3: Đọc văn bản *Xem người ta kia!* và trả lời các câu hỏi sau:

a. Văn bản được trích từ đâu? Phương thức biểu đạt chính của văn bản là gì?

b. Hàm ý trong câu nói “Xem người ta kia!” của người mẹ là gì?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 4: Nội dung văn bản *Xem người ta kia!* nhấn mạnh ý nghĩa của sự giống nhau hay khác nhau giữa mọi người?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 5: Đọc văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*, trả lời các câu hỏi sau:

a. “Vị thần hộ mệnh” mà tác giả nhắc tới chỉ đối tượng nào?

b. Đối tượng nào được mệnh danh là đỉnh cao kì diệu của sự sống?

c. Tại sao Trái Đất là cái nôi của sự sống?

d. Thông điệp nào được gửi gắm đến văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 6: Từ việc đọc hiểu văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*, em rút ra được kinh nghiệm gì về cách đọc một văn bản thông tin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Câu 7: Đọc văn bản *Các loài chung sống với nhau như thế nào?* và trả lời các câu hỏi:

a. Trong văn bản, tác giả đã nhắc đến bộ phim nào?

b. Nghệ thuật trong văn bản là gì?

c. Nội dung chính của văn bản là gì?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. Trắc nghiệm

1 - D	2 - C	3 - B	4 - B	5 - A
-------	-------	-------	-------	-------

II. Tự luận

Câu 1:

Đọc văn bản *Ai ơi mồng 9 tháng 4*, hãy tóm tắt tiến trình diễn ra hội Gióng bằng một bảng với các nội dung: thứ tự, thời gian, không gian, sự kiện, người tham gia

Phương pháp:

Ôn lại bài *Ai ơi mồng 9 tháng 4*

Lời giải chi tiết:

STT	Thời gian	Không gian	Sự kiện	Người tham gia
1	Từ 1-3 âm lịch đến 5-4 âm lịch	Tại làng	Chuẩn bị lễ hội	Dân làng
2	Từ ngày mồng 6	Đền Mẫu	Diễn ra lễ hội, lễ rước cờ tới đền Mẫu, rước cơm chay lên đền Thượng	Dân làng
3	Mồng 8	Đền Hạ và Đền Thượng	Rước nước từ đền Hạ về đền Thượng	Dân làng
4	Mồng 9	Thủy đình của đền Thượng	Múa hát thờ, hội trện và lễ khao quân	Dân làng
5	Mồng 10	Tại làng	Duyệt quân, tạ ơn Thánh	Dân làng
6	Mồng 11	Tại làng	Làm lễ rửa khí	Dân làng
7	Mồng 12	Tại làng	Làm lễ rước cờ báo tin thắng trận với trời đất	Dân làng

Câu 2:

Qua văn bản *Ai ơi mồng 9 tháng 4*, lễ hội Gióng có ý nghĩa, giá trị gì?

Phương pháp:

Ôn lại bài *Ai ơi mùng 9 tháng 4*, đọc kỹ phần cuối văn bản để trả lời câu hỏi

Lời giải chi tiết:

Theo tác giả, lễ hội Gióng là dịp diễn ra những nghi thức lễ với thao tác thuần thực, mang tính nghệ thuật và biểu trưng cao. Đồng thời, lễ hội Gióng còn là dịp để mỗi người Việt Nam cảm nhận mối quan hệ nhiều chiều: cá nhân và cộng đồng, thực tại và hư vô, thiêng liêng và trần thế,... Tất cả đều là những giá trị văn hóa được lưu giữ mãi mãi sau trong cộng đồng dân tộc Việt Nam.

Câu 3:

Đọc văn bản *Xem người ta kia!* và trả lời các câu hỏi sau:

- Văn bản được trích từ đâu? Phương thức biểu đạt chính của văn bản là gì?
- Hàm ý trong câu nói “Xem người ta kia!” của người mẹ là gì?

Phương pháp:

Ôn lại kiến thức đã học về văn bản *Xem người ta kia!*

Lời giải chi tiết:

- Văn bản được trích từ Tạp chí sông Lam
 - Phương thức biểu đạt chính: nghị luận
- Hàm ý trong câu nói “Xem người ta kia!” của người mẹ là: mong con được thành công như người ta.

Câu 4:

Nội dung văn bản *Xem người ta kia!* nhấn mạnh ý nghĩa của sự giống nhau hay khác nhau giữa mọi người?

Phương pháp:

Ôn lại kiến thức đã học về văn bản *Xem người ta kia!*

Lời giải chi tiết:

- Nội dung văn bản nhấn mạnh ý nghĩa của sự khác nhau giữa mọi người. Theo nhân vật "tôi", thế giới này là muôn màu muôn vẻ, vô tận, hấp dẫn và lạ lùng.
- + Chim thú trên rừng hay cá tôm dưới biển cũng thế mà xã hội con người cũng thế

+ Trong lớp nhân vật "tôi", các bạn học sinh đều mỗi người một vẻ vô cùng sinh động. Ngoại hình cao, thấp, béo, gầy, đen, trắng khác nhau, giọng nói khác nhau; thói quen, sở thích cũng khác nhau

+ Người ta nói "học trò nghịch như quỷ" nhưng "quỷ" cũng chính là một thế giới, chẳng "quỷ" nào giống "quỷ" nào

- Cuối cùng, nhân vật "tôi" đã kết luận ý nghĩa của sự khác nhau giữa mọi người là bằng một câu nhân vật đã đọc được rất hay "Chỗ giống nhau của mọi người trên thế gian nay là không ai giống ai cả". Chính chỗ không giống ai đó lại là một phần rất đáng quý trong cuộc đời mỗi con người.

Câu 5:

Đọc văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*, trả lời các câu hỏi sau:

- “Vị thần hộ mệnh” mà tác giả nhắc tới chỉ đối tượng nào?
- Đối tượng nào được mệnh danh là đỉnh cao kì diệu của sự sống?
- Tại sao Trái Đất là cái nôi của sự sống?

Phương pháp:

Ôn lại kiến thức đã học về văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*

Lời giải chi tiết:

- “Vị thần hộ mệnh” mà tác giả nhắc tới chỉ nước
- Theo văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*, con người được mệnh danh là đỉnh cao kì diệu của sự sống
- Trái Đất là cái nôi của sự sống vì Trái Đất nuôi dưỡng muôn loài
- Thông điệp được gửi gắm là: Trái Đất đang bị đe dọa và chúng ta phải hành động để bảo vệ hành tinh này, đây là thông điệp được gửi gắm đến văn bản

Câu 6:

Từ việc đọc hiểu văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*, em rút ra được kinh nghiệm gì về cách đọc một văn bản thông tin?

Phương pháp:

Ôn lại kiến thức đã học về văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*

Quan sát hình thức, nội dung và cách triển khai thông tin của tác giả để trả lời câu hỏi này

Lời giải chi tiết:

Từ việc đọc hiểu văn bản *Trái Đất – cái nôi của sự sống*, em rút ra được kinh nghiệm về cách đọc một văn bản thông tin: Đọc văn bản thông tin cần nhấn mạnh những phần có đề mục, cách ngắt quãng rõ ràng để phân biệt được rõ từng phần của văn bản.

Câu 7:

Đọc văn bản *Các loài chung sống với nhau như thế nào?* và trả lời các câu hỏi:

- Trong văn bản, tác giả đã nhắc đến bộ phim nào?
- Nghệ thuật trong văn bản là gì?

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản *Các loài chung sống với nhau như thế nào?*

Lời giải chi tiết:

- Tác giả đã nhắc đến bộ phim Vua sư tử
- Nghệ thuật trong văn bản là: văn bản đa phương tiện, kết cấu đầu cuối tương ứng
- Nội dung chính của văn bản *Các loài chung sống với nhau như thế nào?* khẳng định sinh vật đa dạng và tác động của con người

Câu 8:

Qua văn bản *Các loài chung sống với nhau như thế nào?*, viết đoạn văn nêu suy nghĩ về việc bảo vệ động vật trên hành tinh của chúng ta

Phương pháp:

Đọc kỹ văn bản *Các loài chung sống với nhau như thế nào?*

Lời giải chi tiết:

Qua văn bản “Các loài chung sống với nhau như thế nào?”, tác giả đã đưa ra những thông tin bổ ích về sự đa dạng loài trên Trái Đất và khẳng định tất cả các loài đều có mối liên hệ mật thiết với nhau và ảnh hưởng lẫn nhau. Trong số đó, con người là động vật cao cấp nhất, có những hành động ảnh hưởng trực tiếp đến muôn loài, khiến đời sống của động vật bị xáo trộn. Chính vì vậy, việc bảo vệ đa dạng loài, bảo vệ động vật, đặc biệt động vật quý hiếm là vô cùng quan trọng và cấp thiết. Có nhiều biện pháp nên được thực hiện để bảo vệ động vật đặc biệt là động vật có nguy cơ tuyệt chủng. Trước tiên, chúng ta nên học về những loài có nguy cơ

tuyệt chủng trên thế giới của chúng để biết được chúng thì quan trọng và tuyệt vời như thế nào. Dạy cho những người bạn và gia đình của chúng ta biết về thế giới động vật hoang dã, đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ động vật đang gặp nguy hiểm. Thứ hai, chính phủ khắp thế giới nên mở nhiều khu vườn quốc gia và khu bảo tồn động vật hoang dã. Vì vậy, động vật sẽ có môi trường sống bền vững để tồn tại và điều kiện tốt để phát triển khi chúng được ở một môi trường an toàn và tự nhiên. Hơn nữa, mỗi quốc gia nên áp dụng nhiều hình phạt nghiêm khắc hơn để ngăn chặn việc con người săn trộm động vật quý hiếm. Ngoài ra, chúng ta nên làm cho môi trường của chúng ta trở nên thân thiện bằng việc tái chế và mua những sản phẩm bền vững thay vì mua những sản phẩm được làm từ động vật có nguy cơ tuyệt chủng. Tóm lại, nếu chúng ta hành động để bảo vệ động vật có nguy cơ tuyệt chủng thì cuộc sống của chúng ta sẽ trở nên tốt hơn.